

De trapchauffeur

Marnix Peeters

De trapchauffeur

HOLLANDS DIEP

© Marnix Peeters, 2015

© Nederlandse uitgave: Hollands Diep, Amsterdam 2015

Omslagontwerp: Studio Jan de Boer, Amsterdam

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

Foto auteur: © Karoly Effenberger

ISBN 978 90 488 2555 4

ISBN 978 90 488 2556 1 (e-book)

NUR 301

www.hollandsdiep.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hollands Diep is een imprint van Overamstel uitgevers bv

I.

Als men mij vraagt wat ik doe en ik zeg dat, dan zegt men steeds: u bedoelt tram. Ik zeg: nee, trap. Met treden. Trapchauffeur.

Er zijn er niet veel meer, met al die slurven, maar als alle slurven bezet zijn, moeten de mensen nog altijd op of van het vliegtuig geraken en roepen ze via de walkietalkie mij op, bijvoorbeeld: Antoine, aandacht, pier B ter hoogte van de drieëntwintig, en dan zeg ik: copy, pier B drieëntwintig, en rijd ik met mijn trap ter plaatse. Tot voor kort hadden wij er nog een met een overkapping, maar die is versleten en nu zijn er alleen nog zonder. Als het regent is dat schrikken voor de mensen die van een zonnige bestemming komen, pardoes het nat in, maar voor mij maakt dat niet uit, ik zit in mijn cabine onder de trap en daar is het droog.

Ik hoor dan hoe ze boven mij de deur openmaken en met een hydraulische zucht opzijschuiven, ogenblikje nog, zegt de stewardess, want ze staan dan altijd al tegen elkaar aan geplakt in de gang te duwen om eruit te mogen, en dan moet ik zorgen dat de stootkussens van mijn trap tot tegen de romp komen. Men voelt dat aan de weerstand en ik kan het ook op zicht controleren, en dan is het klaar en begint het geschommel. En soms klinkt het getik van een vrouw met hakken, of het gebonk van een dikzak, ik kan de stoet een beetje volgen

door de gaatjes in de treden, ik kan zelfs onder de rokjes kijken al levert dat maar een gedeeltelijk beeld op. Men ziet het wit van de broekjes in spikkels. Ik tel altijd de mensen als ze de trap afkomen.

Wij mogen geen muziek draaien in de cabine, maar ik trek mij daar niets van aan. Ik heb een oude cassette-speler in de middenconsole en meestal draai ik een cassette van The Cousins, de *Greatest Hits* uit 1966, uitgebracht door Palette, dat is een label dat nu niet meer bestaat maar dat goede dingen heeft gemaakt. Meestal spoel ik na 'Kili Watch' terug, ik ken dat nummer vanbuiten al weet ik niet waar het over gaat, het is in een vreemde taal. Kéum Kenkéala, aliatsalma, atsalma poli-watch, atsalma poliwatch. Kili kili kili kili watch watch watch watch.

Na twee keer 'Kili Watch' is normaal het vliegtuig leeg, en roep ik de centrale op en zeg ik: Bruno, als Bruno werkt, of: René, als René werkt, B drieëntwintig clear, en het antwoord is: copy.

2.

Als ik thuiskom zet ik altijd 'Apache' van The Shadows op, de originele single uit 1960 van Columbia met die drie kwaad kijkende indianen op de hoes en 'Quartermasters Stores' op de B-kant, en dan doe ik Hank B. Marvin na, die zijn Fender Stratocaster steeds als een geweer op het ritme van de muziek bewoog, eerst gewoon plat voor de buik en dan met de hals in de linkerhand voorwaarts, alsof hij een salvo boven de hoofden van de toeschouwers afvuurde. Daarbij lachte hij altijd achter zijn bril, om te zeggen dat het niet zo bedoeld was, hij schoot niet met kogels maar met vreugde want iedereen stond altijd te juichen en te dansen als The Shadows optraden.

Zoals The Shadows zijn er vandaag de dag geen groepen meer. Ik kijk soms op tv naar de nieuwe afgoden, maar dat houd ik geen vijftien minuten uit, ik word er misselijk van.

Ik heb drie exemplaren van 'Apache'. Ik heb er twee bijgekocht op een beurs voor verzamelaars, ze waren niet goedkoop maar mijn originele exemplaar is tot op de draad versleten. Ik ben nu al vier jaar de tweede single aan het draaien, en die is nog steeds krasvrij, en de derde staat tussen mijn andere singles te wachten op zijn beurt. Hij zit in een plastieken hoesje, waar ik keukenfolie omheen heb gedraaid voor een optimale

bescherming. Met het nodige geluk en de nodige zorgzaamheid moet ik er mijn leven mee kunnen uitdoen, ik reken op twaalf jaar per exemplaar en ik ben al achtenvijftig, dus nog acht jaar deze en dan twaalf jaar de laatste en dan zal ik wel dood zijn. En zo niet, wel doof, net als mijn moeder.

Ondertussen, terwijl 'Apache' draait, schrijf ik mijn trapbewegingen over in mijn cahier. Tijdens de werkdag noteer ik deze in een notitieboekje, bijvoorbeeld: 12u44 de A twaalf, Airbus A330 Aeroflot, dertien minuten, vierenzestig passagiers, en op de volgende regel: 16u10, de C vierenveertig, 737-300 Lufthansa, elf minuten, achtenzeventig passagiers. Enzovoort. Op dagen dat het rustig is en er genoeg slurven zijn kan het voorkomen dat ik niet hoeft uit te rijden, en dan schrijf ik: geen activiteit. Dit betekent niet dat ik mijn post mag of kan verlaten, aangezien noodgevallen altijd mogelijk zijn, en men kan het zich niet permitteren geen trap bij de hand te hebben.

Ik heb hier thuis een Dual CS 650RC-platendraaier die, als men dit zo instelt, volledig automatisch terugkeert naar het begin van het liedje. Als ik veel schrijfwerk heb, kan het voorkomen dat ik vijf of zes keer naar 'Apache' luister, waarvan de eerste keer wordt besteed aan het nadoen van Hank B. Marvin. Soms schrijf ik extra traag om nog eens te kunnen luisteren. Ik boots meestal het geluid van de gitaren na, dnn-dngd'gedng dnn-dng dng dnn dnn dnnng.

Het goede aan The Shadows is dat ze tegelijkertijd fris en toch gevaarlijk kunnen klinken, men ziet als

men de ogen sluit de prairie, maar men voelt ook de roodhuid achter het rotsblok, uit op uw scalp. En men kan de blik niet afhouden van de zwarte rondzwevende gier.

Als men nog verder denkt, ziet men een verliefd koppel in de jarenzestigdancing, verdrinkend in het snarenspeel van Marvin. Men zou er een jaloerse rivaal bij bedenken, leunend tegen de toog, in zijn achterzak het koude staal van zijn mes voelend, broedend op wraak.

3.

Ik heb het liefst dat René chef is. Hij is een jaar ouder dan ik en ik werk al bijna mijn hele leven onder hem. Dat is te zeggen: eerst met hem, daarna onder hem, want hij heeft promotie gemaakt. Men verstaat elkaar beter als men niet te veel jaren scheelt.

Bruno is twintig jaar jonger en is er pas drie jaar geleden bij gekomen, hij werkte voordien bij de bewaking. Hij heeft die houding nog, van iemand die gewend is om zonder veel tegenspraak commando's te geven, doe dit, doe dat, doe het zo, doe het rapper.

Hij heeft geen natuurlijk gezag. Hij is fier op zijn functie, en dat is er meestal al te veel aan. Ik ben er zeker van dat René tegen buitenstaanders zegt: ik werk bij de support, en dat Bruno zegt: ik ben chef van de afdeling logistieke ondersteuning van de luchthaven.

Bruno zal ook altijd proberen om mij ander werk op te leggen als het een kalme dag is. Er zijn geen trappen gepland, zegt hij dan, kunt ge mee met de sectie materiaalonderhoud naar de vogelkanonnen? Ik weiger dat, want men weet nooit of er iets verandert, en ik wil niet degene zijn die het in dat geval mag gaan uitleggen, want zo is Bruno dan ook nog: als het verkeerd gaat, is het altijd een ander zijn schuld.

René laat mij met rust. Let goed op of de c toch niet volloopt, zegt hij rustig, voorlopig is het geen probleem

maar ze verwachten een omleiding van Luxemburg en dan kan het rap zover zijn. Hebt ge getankt? Goed, Antoine, op u kunt ge rekenen.

Dat is veel plezanter dan iemand die u de hele tijd zit te beloeren, om te zien of er wel genoeg gepresteerd wordt. Brandweermannen zitten ook geregeld de hele dag met hun duimen te draaien, daar zegt de commandant ook niet tegen: ga eens de vensters kuisen. Als het brandt, moeten die mannen paraat staan. Voor mij is dat hetzelfde.

4.

Mijn moeder luistert graag naar Mireille Mathieu, alhoewel ik mij afvraag of zij er nog veel van hoort, want zij draagt een gehoorapparaat en ik denk dat het versleten is. Het heeft niet veel zin om een nieuwe te kopen, want mijn moeder is op één jaar na negentig, dat is als nieuwe banden steken onder een wrak.

Als het afstaat hoort ze niets, als het aanstaat moet ik roepen en zelfs dan doet ze vaak alsof ze mij niet verstaan heeft. De verzorgsters zeggen dat ik verplicht ben om het op te lossen, dat het voor hen moeilijk werken is met een bewoner die hun instructies en vragen niet begrijpt, en dat het vooral gevaarlijk is in noodgevallen, stel u voor dat het brandt en de sirene wordt niet gehoord. Ik zeg dat ik ermee bezig ben maar dat zeg ik eigenlijk al een hele tijd.

Het rusthuis waar mijn moeder verblijft heet Zonnewende, en het is een oud gedoe. Zij heeft in haar kamer een keukenhoek die zij niet gebruikt, met twee elektrische kookplaten die roesten aan de rand, ik vraag mij af of die nog wel werken. De voegen tussen de tegels zijn zwart van de schimmel, al zegt de kuisvrouw dat het gewoon van de ouderdom is, zij heeft eens geprobeerd om ze met een tandenborstel en een zoutoplossing proper te krijgen maar het zit er te diep in. Het is volgens haar niet gevaarlijk voor de gezondheid.

Voorts is er een wc waar men desnoods met een rolstoel binnen kan, en tot voor kort kon mijn moeder zich via twee handvatten eigenhandig op de pot hijsen, maar zij is daar te zwak voor geworden en nu moet ze hulp inroepen. Haar bed is een ouderwets ziekenhuisbed met randen die 's avonds worden opgeklapt, tegen het vallen. Boven haar hoofd hangt aan een ketting een triangel met een drukknop, voor wanneer zij iets nodig heeft.

Ik ga elke woensdag bij haar langs en dan zet ik 'Der Zar und das Mädchen' op, de originele single van Ariola, met als ondertitel 'Besser frei wie ein Vogel zu leben, als im goldenen Käfig zu sein', en op de B-kant 'Die Glocken von Notre Dame'. Mathieu, die ik niet kan aanhoren, staat erop als een seut met haar pagekapsel, met haar glanskopje, schuin, en haar zedige vuistjes, en haar nonnenogen, en zij draagt een wit hemd met lange mouwen.

Ik heb nooit begrepen wat mijn moeder hieraan vindt. Mireille zingt als een koe. En de muziek is zo zeemzoet, om van over te geven. De tsaar komt, ziet Maria in haar hutje aus Lehm und aus Stroh, en zegt: wat een stoot, kom mee met mij naar de gouden bergen, en Maria zegt: nee dank u, houd uw goud, ik ben liever een vogel. Einde verhaal, verbeelding heeft men daar niet bij nodig, laat staan dat men er iets bij voelt of ziet.

Ik roep: vindt ge dat mooi, moeder, dat ze niet met de tsaar is meegegaan? Dat ze gezegd heeft: foert!?

Mijn moeder antwoordt niet.

Ik zeg: de meeste meisjes zouden met de tsaar zijn meegegaan, en mijn moeder kijkt mij aan alsof ik een inspecteur van de belastingen ben.

Het volume moet hoog worden gezet, zij gromt naar mij tot ik het luid genoeg zet zodat zij er iets van verstaat, en dan wordt zij stil en zit zij met haar ogen dicht en haar mond open te luisteren, waarbij soms haar bovenste tanden, als die niet of niet genoeg zijn vastgeplakt, met een koude tik op haar onderste vallen, wat zij soms niet in de mot heeft, waardoor het eruitziet alsof zij een monsterlijke vergroeiing heeft.

Vrijdags ga ik altijd naar de Ali Baba, een pita eten. De Ali Baba wordt uitgebaat door Hussein, die zegt dat hij een Turk is maar die eruitziet alsof hij van verder weg komt, Iran of Irak, of misschien Indië. God weet waarom een mens daarover zou liegen, maar Hussein is een rare.

Als er niet te veel volk is vraag ik of hij de tjongel-tjangel uit zijn thuisland wil afzetten, die hij altijd heeft opstaan, in een onbegrijpelijk taaltje en met instrumenten die mij op de zenuwen werken, sitars en harpen denk ik, en dan geef ik hem de *Lost Nite & Crimson*-verzamel-cd die ik altijd op zak heb. Daar staan The Veltones op, naast Lee Andrews & The Hearts, The Capris en The Moonglows. Ik heb thuis geen cd-speler.

Ik vertel hem over mijn week op de luchthaven, en ik vraag hoe het geweest is in zijn restaurant, waar Hussein altijd breed lachend goed, goed, goed op antwoordt, alhoewel ik er nooit echt veel volk zie zitten. Hussein is ook altijd heel gretig als er iets valt bij te verdienen, wat nogal vreemd is als hij een succesvol ondernemer was.

Ik denk dat hij zijn gouden tand verpatst heeft. Zijn bovenste snijtand, rechts naast de hoektand, was van goud, en op een dag lacht hij goed, goed, goed naar mij, en ik zie alleen nog een gat. Hij deed er beschaamd over, zei dat de tand was uitgevallen en dat de tandarts

hem er weldra weer zou inzetten, maar hoe lang is dat geleden? Drie maanden, en het is nog altijd een gat. Ik denk dat hij hem geruild heeft voor een rol pitavlees of er zijn sociale lasten mee betaald heeft.

Hij heeft de beste pita van de stad, zegt hij. Met echt vlees.

Ik zeg: wat anders dan echt vlees?

Hussein zegt: ge zoudt van de hoogste brug springen als ge wist wat er soms in die rollen zit. Tot en met de kloten, de staarten en de hoeven. Bijeen geperst, zodat het terug op vlees lijkt.

Brrr, doet hij met zijn schouders.

6.

Elke zaterdagvoormiddag ga ik met Norbert rond. Norbert is drie jaar ouder dan ik en al gepensioneerd, hij doet elke dag de ronde, dus ik laat hem vooral het woord doen en zijn voet tussen de deur steken. Als hij daar al de kans toe krijgt, want meestal is de deur rapper toe dan wij zelfs maar goedemorgen kunnen zeggen, laat staan: wij hebben goed nieuws voor u, zoals het is voorgeschreven.

Vorige week gingen wij rond om een antwoord te geven op de vraag welke hoop er is voor gestorven geliefden. De Almachtige beschikt over het vermogen om personen die hij uitkiest, op te wekken. Wanneer de dood toeslaat, kan het verdriet groot zijn. Abraham geloofde dat zijn vrouw weer zou leven, maar toch lezen wij dat Abraham naar binnen ging om over Sara te weeklagen en haar te bewenen, Genesis 23:2. Wanneer een kind sterft, is dit vooral voor de moeder een zware slag. De Bijbel erkent daarom de bittere smart die een moeder kan voelen, Koningen 4:27. Natuurlijk is het voor de beroofde vader eveneens moeilijk. O was ik maar gestorven, ikzelf, in plaats van u, jammerde koning David toen zijn zoon Absalom was gestorven, Samuel 18:33. Maar omdat u een vast geloof hebt in de opstanding, zult u niet door uw leed overweldigd worden.

Ik leer dat vanbuiten van de folder, maar ik heb het

niet kunnen gebruiken omdat niemand geïnteresseerd was.

Nu moeten wij elke week met een ander thema rondgaan. Dat wil zeggen dat wij elke keer nieuwe citaten moeten leren, die wij zelden echt kunnen meedelen. Ik heb al tegen Norbert gezegd: waarom ons niet tot een of enkele thema's beperken? Zaken die de mensen echt aangaan, zoals inderdaad de vraag omtrent het leven na de dood of de vergeving van zonden, maar Norbert zegt dat wij de regels moeten volgen. Elke keer een ander thema. Dus leer ik de folder maar vanbuiten.

Ik heb al gedacht om ermee te stoppen, maar dat zou niet gemakkelijk zijn, heb ik Norbert horen vertellen, omdat men lid is voor het leven. Ik wist dat niet. Ik dacht: ik ga Norbert een plezier doen, ik zal hem wat helpen, maar ik heb er eigenlijk mijn buik van vol en ik vind het lidmaatschap ook duur.

En de keren dat men zeveraars naar ons roept en de deur dichtslaat, men krijgt die op een zaterdagmorgen niet geteld. Voor zijn amusement moet men dit niet doen.